

Putování na Barevný ostrov

Metodický manuál pro realizaci interaktivního a vzdělávacího programu pro všechny, kteří pracují s dětmi předškolního a mladšího školního věku.

Hlavním cílem je dát dětem prostor **užít si radost ze zvuku, z bubnování, z pohybu a společného hraní.**

Program pak dále může přinést:

- rozvoj schopnosti pojmenovávat barvy a identifikovat barvy v běžném životě;
- rozvoj schopnosti rozlišovat jednotlivé barvy, dokázat roztřídit předměty dle barev;
- rozvoj dovedností před čtením a psaním (práce s příběhem, s písničkou);
- rozvoj motoriky a pohybových schopností
- rozvoj fantazie a kreativity

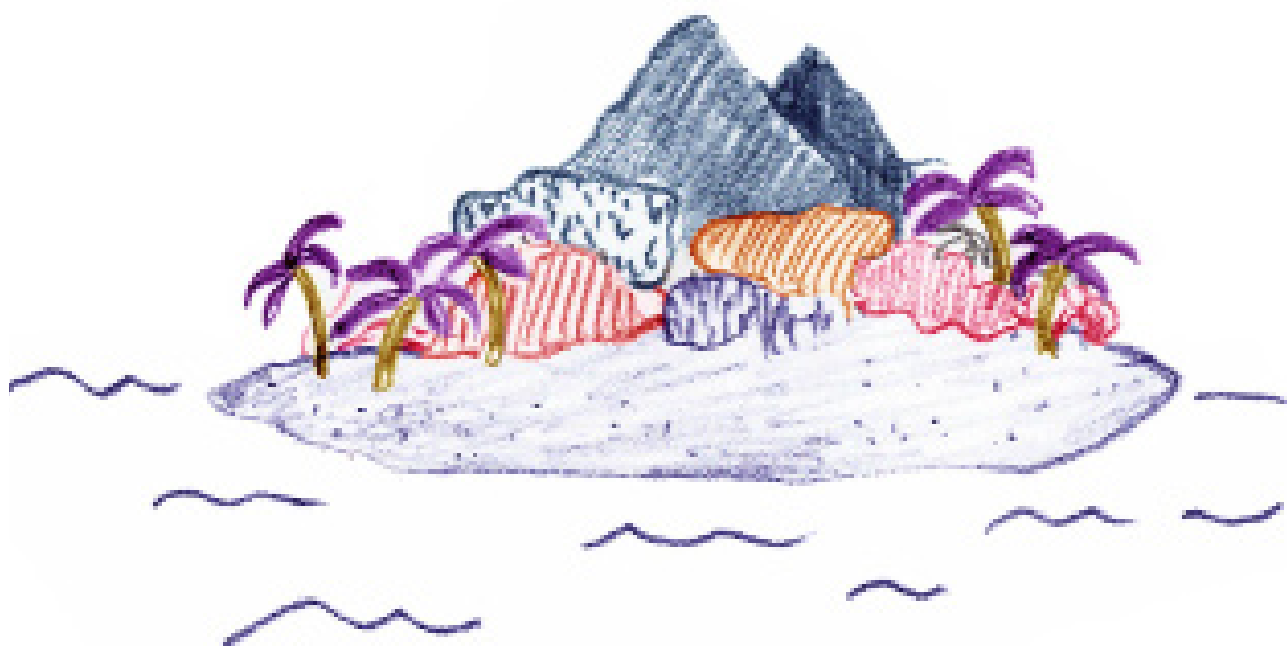
Představte si děti široký a velice rozlehlý tmavomodrý oceán... Zavřete si oči a představte si šumění rozpustilého větru, který si pohrává s hladinou a pro legraci na ní vytváří malé i větší vlnky. Na nebi se zabydlelo sluníčko, které si tu vystavělo sluneční houpačku, a když budete dobře poslouchat, uslyšíte její sluneční vrzání. Nad hladinou občas přeletí racek nebo ledňáček. Jinak je tam úplně ticho a klid. A teď si představte děti, že z ničeho nic se ozve lupnutí – lup – a z vody se vynoří malý ostrůvek. Kde se tu vzal? Co myslíte?

OSTROV

Cíle:

- *Rozvíjet fantazii a kreativitu*
- *Cvičit jemnou motoriku*

Ptejme se dětí na jejich názor a dovolme, aby uplatnily svoji kreativitu při vymýšlení různých vysvětlení, proč a jak se stalo, že se z ničeho nic vynořil z vody ostrůvek. Když si vyslechneme různé názory a návrhy, zkusme si na Drumbeny znázornit nejprve ten klídek – šumění větru (hladivý pohyb dlaně na desce Drumbenu), rytmické vlnky (poklepávání na desku Drumbenu), houpaní sluníčka (přejíždění nehtíkem po desce Drumbenu), let racka či ledňáčka (přejetí dlaní přes desku, možné doprovodit napodobením hlasu ptáka) apod. V jednom okamžiku pak s dětmi zkuste společně zachytit, jak by mohl vypadat zvuk, který znázorní vznik ostrova.

Teda, děti, vy máte úžasnou fantazii. Díky za všechny vaše zajímavé nápady a příběhy. Všechny se určitě mohly stát a za každým určitě stojí krásná pohádka. A teď mi dovolte, abych vám i já představila svůj nápad, jak mohl tento ostrov vzniknout.

Představte si, že by ten ostrov vykouzlila jedna hodně popletená čarodějnice, která žila ve velkém městě a chtěla si zařídit nějaké „venkovní“ sídlo, kam by si mohla jezdit odpočinout od ruchu velkoměsta. Ale aby jí na ostrově nebylo smutno, přičarovala si tam také džungli a do ní spoustu zvířat.

Jenže to byla opravdu popletená čarodějnice, která vůbec, ale vůbec nerozeznávala barvy. Pletla si je, a tak je popletla i při kouzlení. Všechno na tom ostrově bylo popletené. Třeba stromy byly modré, sloni byli růžoví a opice žluté...

A zvířátka z toho byla moc smutná, protože chtěla mít svou správnou barvu. Jednoho dne si ta zvířátka udělala poradu a domluvila se tam, že vypraví do všech stran vyslance s prosbou o pomoc. Třeba přivedou, kdo by tuto situaci s popletenou čarodějnici pomohl vyřešit.

Mám tady zrovna na rameni šedivého papouška, který se obzvláště trápí, protože mu chybí barevné peří. Nemohli byste děti plout na ten ostrov a pomoci jeho obyvatelům? Pokud ano, pojďte, sedněte ke strojům a vyplouváme!

PLAVBA

Cíle:

- *Rozvíjet jemnou i hrubou motoriku*
- *Podporovat rozvoj kreativity a fantazie*
- *Rozvíjet hlasové dovednosti*

Pojďme si sednout s dětmi na židličky a před sebe si vezměme každý jeden Drumben. Můžeme před plavbou naznačit, že natahujeme plachtu a vytahujeme kotvu. Naznačme prostřednictvím hraní na Drumbeny zvuk lodních motorů – můžeme bušit na Drumbeny buď rytmicky či v nějakém jednoduchém rytmu. Můžeme si k hraní zazpívat nějakou „námořnickou“ písničku (Tři citrónky, nebo cokoliv jiného). Takto dorazíme na Barevný ostrov a vylodíme se tam. Nezapomeňte vyhodit kotvu a stáhnout plachty.

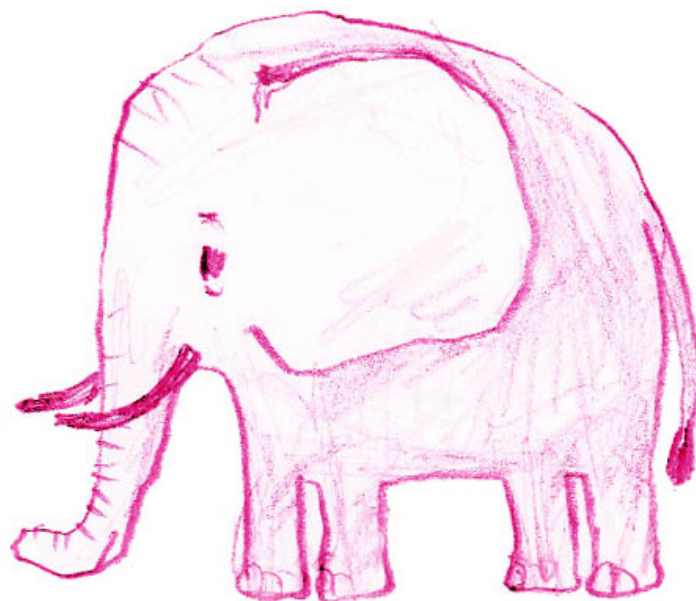
A jsme tady. Není pochyb, že jsme tu správně na Barevném ostrově. Všechny barvy jsou tu pomotané. Stromy tu mají žluté kmeny a fialové listy. Tráva je tu červená a kolem pobíhají, poletují či lezou tu různobarevní tvorové. A i oni jsou poněkud „popletené“ barevní. A safra – támhle se k nám blíží růžový slon! Pojdme se s ním pozdravit!

POTKÁVÁME ZVÍŘÁTKA

Cíle:

- *Rozvíjet jemnou i hrubou motoriku*
- *Podpořit nácvik a pochopení jednotlivých rytů*

Společně dětmi si představujme, že jsme potkali slona. Pojdme chodit jako slon – těžce, pomalu. Můžeme si také udělat sloní chobot a zdravít se s dětmi, které potkáme, je to příjemné kontaktní cvičení, kdy se navzájem naladíte a jste u sebe blíž. Zároveň dostanete s dětmi „do těla“ půlový rytmus (chůze slona). Ten si pak společně s dětmi můžeme zahrát na Drumbeny – jen jej převedtme ze „sloní chůze“ na úderý na desku Drumbenu. Stejně tak můžeme potkat další zvířátka, z jejichž chůze lze získat další rytmy – čtvrtový (třeba klokan), osminový (myška) či úplně jiný.

A támhle je modrý tygr a támhle zelená myška. A kolik dalších různobarevných zvířátek jsme potkali. Se všemi jsme se pozdravili a seznámili. Každé zvířátko, se kterým jsme se zastavili, nám ukázalo, kudy máme jít do centra ostrova, kde žije popletená čarodějnice. A čím blíž se přibližujeme k srdci ostrova, tím více popletených barev potkáváme. Tak mě napadá děti, že vlastně nemáme žádný plán, jak té popletené čarodějnici pomůžeme všechny ty zmatky napravit. Co kdybychom se teď na chvilku zastavili, odpočinuli si a zopakovali základní barvy?

PAN ČÁP ZTRATIL ČEPIČKU

Cíle:

- **Rozvíjet hrubou motoriku**
- **Upevňovat znalosti základních barev**

Aby si děti mohly upevnit svoji znalost a schopnost rozeznávání barev, můžeme jim nabídnout hru – Pan Čáp ztratil čepičku, měla barvu barvičku – a pak použít základní barvy na Drumbenech – každé dítě se chytne Drumbenu s tou vybranou barvou. Pak můžeme rozšířit nabídku na další barvy v okolí.

BAREVNÉ BUBNOVÁNÍ

Cíle:

- **Upevňovat znalosti základních barev**
- **Rozvíjet jemnou motoriku**
- **Rozvíjet schopnost soustředit se**
- **Nácvik základních rytmů**

K upevnění barev lze využít i Drumbeny. Použijeme tyčky s barevnými míčky. Pokaždé, když jeden z držíme ve vzduchu, bubnují jen děti, které sedí u Drumbenů s vybranou barvou. Tyčky s barevnými míčky pak můžeme měnit, a nebo držet ve vzduchu dvě či více tyček s různými barvami. Bubnují děti, které vidí nahoře barvu svého Drumbenu. Předškoláci už by měli zvládnout bubnovat základní rytmy. Můžeme jim nabídnout podpůrná slova – například slova spojená s mořem:

1. LOĎ (čtvrtová nota)
2. MO-ŘE (osminky)
3. KA-PI-TÁN (třetinky)
4. VL-NO-BI-TÍ (šestnáctiny)

Takže my máme v barvách jasno a jde nám to krásně! Ale v průběhu našeho hraní se zvědavě přiblížila i čarodějnice. Protože se před námi stydí, udělala se neviditelnou a se zájmem pozoruje, co tu spolu provádíme. A nakonec po našem starém dobrém známém papouškovi poslala vzkaz, že jí ty barvy ještě pořád nejsou jasné. Jestli bychom jí nemohli nabídnout nějakou aktivitu, kdy by se to s námi mohla pořádně naučit. Tak to zkusíme, děti? Co třeba... barevné házení. Pojd' čarodějničko, zahraj si to s námi!

BAREVNÉ HÁZENÍ

Cíle:

- **Rozvíjet hrubou motoriku**
- **Upevňovat pohybové dovednosti**
- **Upevňovat rozlišování barev**

Nabídněme dětem hru s Drumbeny a barevnými míčky. Využijeme největší Drumbeny, které budou nést základní barvy – červený, zelený, modrý a žlutý. Po zemi rozházíme míčky, nebo je můžeme

i poschovávat, aby je děti musely trochu hledat. Menší děti pak mohou míčky přímo vkládat do otvorů v Drumbenech, větší děti už je mohou házet z předem stanovené vzdálenosti. Můžeme jim tam udělat i nějakou hranici, ze které budou házet. Cílem je, aby míčky určité barvy byly v Drumbenech stejné barvy.

Tak já myslím, děti, že se nám opravdu podařilo čarodějnici naučit alespoň ty základní barvy. Vzkázala po papouškovi, že míčky třídila s námi a že ji to moc bavilo. Občas se musela zamyslet, kam který míček vhodit, ale protože jste jí to tak dobře ukázaly, nakonec to pochopila. Není si však úplně jistá v ostatních barvách. Proto vzkázala po papouškovi, jestli byste s ní společně neprovedli závěrečné kouzlo, které vrátí všechny barvy na to správné místo. Je to úplně jednoduché. Sedněte si do kruhu ke svým *Drumbenům* a pojdme několikrát pronést to správné zaříkávadlo. K tomu můžeme bubnovat na *Drumbeny*.

KOUZLO

*Abraka dabraka velký mrak
popletla barvičky, je to tak.
Medvědi pošlou nám sladký med,
ať správné barvičky letí zpět.
Famfarón makarón poleje
ted' všechno barevné správně je.*

A potom se země zachvěla, všechno úplně ztmavlo, zatřásl se a když se potom opět rozsvítilo, stal se zázrak. Všechno bylo barevné tak, jak má. Slon byl zase šedivý, stromy mají zelené listy a tygři byli krásně žlutočerně pruhovaní. A to všechno díky vám, děti. Všechna zvířátka vám zvířecími hlasy děkují. Umíte si představit, jak ty hlasy znějí? Vyberte si hlas některého vám dobře známého zvířátka. Může to být kočka, která dělá „mňau“, nebo pes, který dělá „haf“ nebo jiné zvířátko. A tímto hlasem pak poděkujte svým kamarádům za to, že tu s vámi byli a společně s vámi pomáhali všem na Barevném ostrově. A taky si můžete společně říct, co se každému z vás povedlo.

REFLEXE

Cíle:

- *Rozvíjet a upevňovat schopnost pracovat se zpětnou vazbou ve výchovném procesu*

Děti si mohou vybrat jedno zvířátko, jehož hlas umí napodobit, a společně si poděkují zvířecími hlasy. Potom je možné nechat promluvit každé dítě, které řekne, co se mu povedlo, co si z putování na Barevný ostrov odnáší.

Nebo pedagog může nabídnout rychlejší způsob reflexe – může vybídnout děti, aby se samy pohladily za to, že se jim podařilo: naučit se novou písničku, pomocí bubnování doplout na ostrov, zabubnovat, jak chodí slon, tygr nebo myška, naučit čarodějnici poznávat barvy, nebo pomocí kouzla vrátit barvičky na ostrově na své místo apod.

A teď je čas, děti, abyste se se zvířátky rozloučily a vydaly se na cestu zpátky domů. Můžete si třeba spolu se zvuky lodních strojů zahrát tu „barevnou“ písničku. Ať se vám dobře pluje! Mějte se krásně.